

ОТЗЫВ

на диссертационную работу Жылқайдар Арман Жетпісбайұлы на тему:
«Иммунопрофилактика мастита сельскохозяйственных животных»,
представленную на соискание степени доктора Ph.D по специальности
6D120100 - Ветеринарная медицина

Развитие животноводства в значительной мере сдерживается распространением различных болезней сельскохозяйственных животных, и среди которых особое место занимают маститы инфекционной этиологии. Маститы (воспаление молочной железы) в 70 - 90 % случаев протекают без ясно выраженных клинических признаков (скрытое течение). Падежа животных, как правило, не наблюдается. Однако у животных, больных маститами, снижаются удои, а после переболевания некоторые из них вообще утрачивают способность продуцировать молоко, вследствие атрофии одной или нескольких четвертей вымени.

Причиняемый этой болезнью экономический ущерб складывается из прямых и косвенных убытков. Основными из них являются: снижение молочной продуктивности, увеличение заболеваемости телят, ухудшение качества молока и молочных продуктов, вызывающие массовые интоксикации и токсикоинфекции у людей.

В настоящее время в ветеринарной практике для лечения маститов широко применяются антибиотики. Однако, в связи с появлением резистентных к ним рас микробов, лечебный эффект нередко снижается. Особенно малоэффективными оказались они против маститов кокковой этиологии. Этиология маститов и роль инфекционного агента остается еще недостаточно изученной.

В целях удлинения срока лактации и увеличения производства молока в нашей стране, изучение этиологии, диагностики, совершенствование существующих и изыскание новых методов профилактики маститов является актуальной задачей.

Учитывая выше изложенное, докторант в своей работе поставил своей целью изучить этиологическую структуру маститов у сельскохозяйственных животных, определить более достоверные методы диагностики маститов и испытать профилактическую эффективность инактивированной вакцины против маститов сельскохозяйственных животных.

На этом фоне разработка и усовершенствование мероприятий по лечению и профилактике маститов у сельскохозяйственных животных становится приоритетной задачей в животноводческой отрасли.

Диссертационная работа Жылқайдар Арман посвящена вопросам разработки и усовершенствования мероприятий по лечению и профилактике маститов у сельскохозяйственных животных, а именно:

1. Исследование распространения мастита сельскохозяйственных животных в различных хозяйствах Казахстана.

2. Определение этиологической структуры мастита у продуктивных животных и изучение биологических свойств культур, выделенных из молока животных, больных клиническим и субклиническим маститом.

3. Разработка и внедрение технологии производства, методов контроля и применения вакцины против мастита для сельскохозяйственных животных.

4. Исследование профилактической эффективности вакцины против животных и испытание ее в производственных условиях.

Соискатель изучил этиологическую природу мастита у сельскохозяйственных животных в различных хозяйствах Казахстана и изучил биологические свойства выделенных культур от маститных коров. В результате проведенной работы разработаны критерии отбора культур стафилококков, стрептококков, эшерихий, диплококков, клебсиелл и микоплазм, в качестве антигена для изготовления поливалентной вакцины против мастита сельскохозяйственных животных.

Разработаны рациональные методы получения высокоактивной поливалентной вакцины против мастита сельскохозяйственных животных.

Поставленные задачи диссертантом выполнены в полном объеме и оформлены в виде диссертационной работы. Результаты исследований апробированы на международных конференциях.

Жылкайдар Арман – эрудированный докторант, прекрасно владеет методами лабораторных исследований, способен к глубокому анализу научных данных и является сформировавшимся специалистом, способным проводить самостоятельные исследования.

Резюмируя вышеизложенное считаю, что диссертационная работа PhD докторанта Жылкайдар Арман Жетпісбайұлы на тему «Иммунопрофилактика мастита сельскохозяйственных животных» соответствует требованиям, предъявляемым к докторским диссертациям по специальности 6D120100-Ветеринарная медицина, а сам докторант достоин присуждения степени доктора философии (PhD).

Научный консультант
доктор PhD, профессор
Латвийского сельскохозяйственного университета

A. Valdovska

Жылқайдар Арман Жетпісбайұлының
6D120100 - Ветеринарлық медицина мамандығы бойынша
философия Ph.D докторы дәрежесін алу үшін дайындалған
«Ауылшаруашылық жануарлары желінсауының
иммунопрофилактикасы»
тақырыбындағы диссертациялық жұмысына берілген

П К І Р

Мал шаруашылығының дамуы негізінен ауылшаруашылық жануарларының әртүрлі ауруларының таралуымен шектеледі, олардың арасында инфекциялық этиологияның маститтері ерекше орын алады. Мастит (сүт безінің қабынуы) жағдайлардың 70-90%-ында айқын клиникалық белгілерсіз (жасырын курс) жүреді. Жануарлардың өлімі, әдетте, байқалмайды. Алайда, маститпен ауыратын жануарларда сүт шығымы азаяды, ал ауырғаннан кейін олардың кейбіреулері желіннің бір немесе бірнеше төрттен бірінің атрофиясына байланысты сүт өндіру қабілетін жоғалтады.

Бұл аурудан туындаған экономикалық залал тікелей және жанама шығындардан тұрады. Олардың негізгілері: сүт өнімділігінің төмендеуі, бұзау ауруының жоғарылауы, адамдарда жаппай интоксикация мен токсикоинфекцияны тудыратын сүт пен сүт өнімдерінің сапасының нашарлауы.

Қазіргі уақытта ветеринарлық тәжірибеде маститті емдеу үшін антибиотиктер кеңінен қолданылады. Алайда, оларға төзімді микробтардың пайда болуына байланысты емдік әсері жиі төмендейді. Олар әсіресе кокк этиологиясының маститтеріне қарсы тиімсіз болды. Маститтердің этиологиясы мен инфекциялық агенттің рөлі әлі жақсы түсінілмеген.

Лактация мерзімін ұзарту және елімізде сүт өндірісін ұлғайту мақсатында этиологияны, диагностиканы зерделеу, маститтердің алдын алудың қолданыстағы әдістерін жетілдіру және жаңа әдістерін іздеу өзекті міндет болып табылады.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, докторант өз жұмысында ауылшаруашылық жануарларындағы маститтердің этиологиялық құрылымын зерттеуді, маститтерді диагностикалаудың неғұрлым сенімді әдістерін анықтауды және ауылшаруашылық жануарларының маститтеріне қарсы белсенді емес вакцинаның профилактикалық тиімділігін сынауды мақсат етті.

Осыған орай ауыл шаруашылығы жануарларындағы маститтерді емдеу және алдын алу жөніндегі іс шараларды әзірлеу және жетілдіру мал шаруашылығы саласында басым міндетке айналуға.

Жылқайдар Арманның диссертациялық жұмысы ауыл шаруашылығы жануарларындағы маститтерді емдеу және алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жетілдіру мәселелеріне арналған, атап айтқанда:

1. Қазақстанның түрлі шаруашылықтарында ауыл шаруашылығы жануарларының маститінің таралуын зерттеу.

2. Өнімді жануарлардағы маститтің этиологиялық құрылымын анықтау және клиникалық және субклиникалық маститпен ауыратын жануарлардың сүтінен оқшауланған дақылдардың биологиялық қасиеттерін зерттеу.

3. Ауыл шаруашылығы жануарларына маститке қарсы вакцинаны өндіру технологиясын, бақылау және қолдану әдістерін әзірлеу және енгізу.

4. Жануарларға қарсы вакцинаның профилактикалық тиімділігін зерттеу және оны өндірістік жағдайда сынау.

Ізденуші Қазақстанның әртүрлі шаруашылықтарындағы ауыл шаруашылығы жануарларындағы маститтің этиологиялық табиғатын зерттеді және маститті сиырлардан бөлінген дақылдардың биологиялық қасиеттерін зерттеді. Жүргізілген жұмыс нәтижесінде ауыл шаруашылығы жануарларының маститіне қарсы поливалентті вакцина жасау үшін антиген ретінде стафилококк, стрептококк, эшерихия, диплококк, клебсиелла және микоплазма дақылдарын іріктеу критерийлері әзірленді.

Ауыл шаруашылығы жануарларының маститіне қарсы жоғары белсенді поливалентті вакцина алудың ұтымды әдістері әзірленді.

Диссертацияның алға қойған міндеттері толық көлемде орындалды және диссертация түрінде ресімделді. Зерттеу нәтижелері халықаралық конференцияларда сыналды.

Жылқайдар Арман - білімді докторант, зертханалық зерттеу әдістерін жақсы біледі, ғылыми деректерді терең талдауға қабілетті және тәуелсіз зерттеулер жүргізуге қабілетті қалыптасқан маман.

Жоғарыда айтылғандарды қорытындылай отырып, PhD докторант Жылқайдар Арман Жетпісбайұлының 6D120100 - Ветеринариялық медицина мамандығы бойынша "Ауылшаруашылық жануарлары желінсауының иммунопрофилактикасы" тақырыбындағы диссертациялық жұмысы докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді, ал докторанттың өзі философия докторы (PhD) дәрежесін беруге лайық деп санаймын.

Ғылыми кеңесші

PhD доктор, профессор

Латвия ауылшаруашылық университеті /қолы/ А. Валдовская

Мөр:

/ ЛБТУ ВЕТЕРИНАРЛЫҚ МЕДИЦИНА ФАКУЛЬТЕТІ

1919

АЗЫҚ-ТҮЛІК ӨНІМДЕРІ ГИГИЕНАСЫ
ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТА ИНСТИТУТЫ

2000/

